

Historyczne widoki i plany Krakowa - Plany z XX wieku i współczesne

2010-07-19

PLAN MIASTA KRAKOWA - 1903 r.

L

itografia z pracowni W. Krzepowskiego (dawniej M. Salba) w Krakowie jest, jak większość planów Krakowa z końca XIX i początku XX w., nawiązaniem do planu Wywiałkowskiego z 1875 r., z pierwszy raz pojawiającą się reklamą sponsora. Rok 1903 wpisał się do historii Krakowa katastrofalną powodzią, największą w XX wieku, największą od 90 lat (w roku 1813 Wisłą zalała Zwierzyniec i Błonia z jednej, a Dębniki, Zakrzówek, Ludwinów i Podgórze aż po Krzemionki z drugiej strony; zniszczeniu uległy drewniane mosty łączące Stradom z Kazimierzem oraz Kazimierz z Podgórzem, liczne budynki mieszkalne oraz - ku jeszcze większemu rozgoryczeniu krakowian - browar królewski). W dniach 12 i 13 lipca 1903 r. główną winowajczynią, obok Wisły, stała się Rudawa. Woda wtargnęła nawet w głąb starego miasta, dotarła do Plant, zatapiając je u wylotów ulic Wolskiej, Smoleńsk i Zwierzynieckiej. Pod wodą znalazły się Nowy Świat, Piasek, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Łobzów, Półwie Zwierzynieckie, Błonia, Grzegórzki i Dąbie, a z drugiej strony Wisły Dębniki, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze i Płaszów. Zatopionych zostało 1 240 budynków, 15 fabryk, 45 zakładów przemysłowo-handlowych. Głębokość zalania sięgała 2 metrów (linia wody na ul. Wolskiej oznaczona jest na budynku "Sokoła"). Lustrujący sytuację namiestnik Galicji hr. Andrzej Potocki statkiem "Dunajec" popłynął z koryta Wisły rozlewiskami 3 km do Prokocimia, gdzie przesiadł się bezpośrednio do podstawionego pociągu. W wyniku tej powodzi podjęto decyzję o zasadniczej regulacji Rudawy, wręcz zmiany jej końcowego biegu. Od 1912 roku będzie ona uchodziła do Wisły korytem swej dawnej młynówki koło klasztoru SS. Norbertanek na Salwatorze, a nie jak do tej pory w okolicy dzisiejszego placu Kossaka. W granicach miasta rzekę obwałowano, wprowadzono także korekcję progową. Opracowano również projekt obwałowań Wisły, z ważną funkcją przeciwpowodziową niezrealizowanego kanału ulgi (tzw. "Kanał Krakowski").

Reprodukcja ze zbiorów Archiwum Państwowego w Krakowie.

[Powrót](#)